

Наукові перспективи
Видавнича група

ISSN 2786-5274 (Print)
DOI:10.52058/2786-5274-2025-9(49)

*Ми йдемо за Того, чому
немає чини в усьому світі –
за Батьківщиною.*
О. Довженко

Наукові інновації та передові технології

СЕРІЯ "УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ"

СЕРІЯ "ПРАВО"

СЕРІЯ "ЕКОНОМІКА"

СЕРІЯ "ПСИХОЛОГІЯ"

СЕРІЯ "ПЕДАГОГІКА"

№ 9(49) 2025

Всеукраїнська Асамблея докторів наук із державного управління
у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

«Наукові інновації та передові технології»

*(Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право»,
Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»)*

Випуск № 9(49) 2025

Київ – 2025

Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration

within the work of the Publishing Group «Scientific Perspectives»

«Scientific innovations and advanced technologies»

(Series « Management and administration», Series «Law», Series «Economics», Series «Psychology», Series «Pedagogy»)

Issue № 9(49) 2025

Kyiv – 2025

ISSN 2786-5274 Print

УДК 001.32:1 /3/(477)(02)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-9\(49\)](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-9(49))

**«Наукові інновації та передові технології» (Серія «Управління та адміністрування»,
Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»):
журнал. 2025. № 9(49) 2025. С. 2141**

*Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління
(Рішення від 08.09.2025, № 4/9-25)*

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
серія КВ № 24962-14902Р від 13.09.2021 р.*

*Журнал видається за наукової підтримки: Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук
Азербайджану (Баку, Азербайджан), громадської організації «Асоціація науковців України», громадської організації
«Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і
психологів з духовно-морального виховання».*

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 30.11.2021 № 1290
журналу присвоєно категорію "Б" із права**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 01.02.2022 № 89
журналу присвоєно категорію "Б" із педагогіки**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 07.04.2022 № 320 журналу
присвоєно категорію "Б" із економіки та державного управління**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.06.2023 № 768 журналу
присвоєно категорію "Б" зі спеціальностей 073 - менеджмент, 076 - підприємництво та
торгівля, 015 - професійна освіта**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.08.2023 № 1035 журналу
присвоєно категорію "Б" зі спеціальності 053 - психологія**

*Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази
Index Copernicus, міжнародної пошукової системи Google Scholar та до
міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.*

*Журнал заснований з метою розвитку вітчизняного наукового потенціалу у галузях державного управління,
права, економіки, психології, педагогіки та його інтеграції у світовий науковий простір, шляхом оприлюднення
результатів наукових досліджень.*

Головний редактор:

Романенко Євген Олександрович — доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, полковник Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, Президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна)

- Протас О.Л.** 2000
СОЦІАЛЬНИЙ СУПРОВІД СІМ'Ї У ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРІВ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ
- Птушка А.С.** 2011
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
- Редько О.І.** 2026
ІНТЕГРАЦІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС: НА ПРИКЛАДІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА (ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ)»
- Самілик В.І.** 2038
ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ «ОСНОВ ЕКОЛОГІЇ»
- Ткачук А.О.** 2049
ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ОСОБИСТІСТЬ ДИТИНИ
- Товканець Г.В.** 2059
ІНТЕГРОВАННИЙ ПІДХІД У МОДЕЛЮВАННІ УРОКІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ
- Токарєв О.В.** 2070
ІНТЕГРАЦІЯ ПСИХОЛОГІЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ ДО МІЖПРОФЕСІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ З ПИТАНЬ БРЕНДІНГУ У СФЕРІ ВИСТАВКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
- Федорович А.В.** 2078
ІНТЕГРАЦІЯ SOFT SKILLS У ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ ФАХІВЦІВ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ
- Форостюк Т.В., Форостюк В.О.** 2089
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»

УДК 373.3.016:811.161.2(07)

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-9\(49\)-2059-2069](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-9(49)-2059-2069)

Товканець Ганна Василівна доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики початкової освіти, Мукачівський державний університет, м. Мукачеве, <https://orcid.org/0000-0002-6191-9569>

ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД У МОДЕЛЮВАННІ УРОКІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Анотація. В статті *розглянуто* особливості застосування інтегративного підходу у моделюванні уроків української мови у початковій школі. Визначено закономірності і принципи, які забезпечують повною мірою досягнення головної мети інтегрованого навчання – розвиток мислення здобувачів освіти.

Наголошено, що в інтегрованому уроці головним завданням вчителя стає організація такого пізнавального процесу, у якому формуються уміння здобувачів освіти встановлювати взаємозв'язок явищ і процесів з різних галузей знань, отриманих як на уроках предметів шкільного курсу, так і у результаті навчальної роботи з додатковими джерелами інформації.

Вказано зміст етапів інтегрованого уроку з української мови, образотворчого мистецтва, дизайну та технологій у початковій школі, який визначено з урахуванням спрямування на розвиток і удосконалення компетентностей здобувачів початкової освіти.

Окреслено очікувані результати щодо *предметних* (виокремлювати голосні звуки в словах, правильно позначати їх літерами; розрізняти голосні літери та звуки; закріплювати знання та вміння здобувачів освіти під час роботи з папером; закріплювати правила безпечної роботи з ножицями та клеєм; розвивати загальну та дрібну моторику; виховувати творчу активність, інтерес до мистецтва, акуратність в роботі), *особистісних* (працювати над самооцінкою та адекватним розумінням причин успіху/неуспіху в навчальній діяльності; уміти формулювати і висловлювати власну думку; виявляти особисту зацікавленість у засвоєнні та розширенні знань і способів дій) *метапредметних* компетентностей.

Зроблено висновок, що взаємопов'язана діяльність вчителя та школярів на уроці сприяє створенню творчих ситуацій, які підвищують систему нового рівня інтегрованих знань.

Врахування особистісних можливостей вчителя та реального потенціалу здобувачів освіти дозволяє здійснити різноманітну варіацію інтегрування одного, двох, а іноді й трьох навчальних предметів.

Ключові слова: інтеграція, навчання, здобувачі освіти, зміст уроків, українська мова, образотворче мистецтво, дизайн та технології, початкова школа, початкова освіта, педагог.

Tovkanets Hanna Vasylivna Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor of the Department of Theory and Methods of Primary Education, Mukachevo State University, Mukachevo, <https://orcid.org/0000-0002-6191-9569>.

INTEGRATED APPROACH IN MODELING UKRAINIAN LANGUAGE LESSONS IN PRIMARY SCHOOL

Abstract. The article deals with the peculiarities of using the integrative approach in modelling Ukrainian language lessons in primary school. The regularities and principles that ensure the full achievement of the main goal of integrated learning - the development of students' thinking - are identified. It is emphasised that in an integrated lesson, the main task of the teacher is to organise a cognitive process in which students' skills are formed to establish the relationship between phenomena and processes from different fields of knowledge obtained both in the lessons of school subjects and as a result of educational work with additional sources of information. The content of the stages of an integrated lesson in Ukrainian language, art, design and technology in primary school is indicated, which is determined taking into account the focus on the development and improvement of the competencies of primary education students. The expected results are outlined in terms of subject (to distinguish vowel sounds in words, correctly mark them with letters; to distinguish between vowel letters and sounds; to consolidate the knowledge and skills of students when working with paper; to consolidate the rules of safe work with scissors and glue; to develop general and fine motor skills; foster creative activity, interest in art, accuracy in work), personal (work on self-esteem and adequate understanding of the reasons for success/failure in learning activities; be able to formulate and express one's own opinion; show personal interest in learning and expanding knowledge and ways of doing things) meta-subject competences. It was concluded that the interconnected activities of the teacher and students in the lesson contribute to the creation of creative situations that enhance the system of a new level of integrated knowledge. Taking into account the personal capabilities of the teacher and the real potential of students allows for a variety of variations in the integration of one, two, and sometimes even three school subjects.

Keywords: integration, learning, students, lesson content, Ukrainian language, art, design and technology, primary school, primary education, teacher.

Постановка проблеми. Актуальність проблеми інтеграції навчання та виховання продиктована новими соціальними запитами. Сучасна система освіти спрямована на формування високоосвіченої, інтелектуально розвиненої особистості з цілісним уявленням картини світу, з розумінням глибини зв'язків явищ і процесів, що представляють цю картину. Предметна роз'єднаність стає однією з причин фрагментарності світогляду випускника школи, тоді як у сучасному світі переважають цілісність та інтеграція змісту освіти, що здатні сформувати в здобувачеві освіти універсальні та одночасно мобільні знання на основі взаємозв'язку інтелектуальної, когнітивної та творчої сторін людської особистості.

Державний стандарт початкової освіти, який ґрунтується на засадах компетентнісного підходу, актуалізує таке важливе поняття, як «міжпредметна компетентність», що визначається як інтегративна «здатність здобувача освіти застосовувати міжпредметний підхід до знань, умінь, навичок, способів діяльності та ставлення, які належать до певного кола навчальних предметів і предметних галузей» [2]. Також Стандарт передбачає організацію освітнього процесу із застосуванням діяльнісного підходу на інтегровано-предметній основі. Тому інтеграція як вимога об'єднання в ціле компонентів об'єктів навчання є необхідним дидактичним засобом, за допомогою якого уможливорюється формування низки компетентностей здобувачів початкової освіти [12, с. 186]. Потреба у виникненні інтегрованих уроків пояснюється певними причинами. По-перше, світ, що оточує дітей, пізнається ними у різноманітті та єдності, а найчастіше предмети шкільного циклу, спрямовані на вивчення окремих явищ цієї єдності, не дають уявлення про цілісність явища. По-друге, інтегровані уроки розвивають потенціал самих здобувачів освіти, спонукають до активного пізнання навколишньої дійсності, осмислення і знаходження причинно-наслідкових зв'язків, розвитку логіки, мислення, комунікативних здібностей. По-третє, використання різних видів навчальної роботи впродовж уроку підтримує увагу здобувачів освіти на високому рівні, що забезпечує достатню ефективність уроків. Інтегровані уроки розкривають суттєві педагогічні можливості. Такі уроки знімають стомлюваність, напруженість здобувачів освіти на основі переключення різноманітних видів діяльності, різко підвищують пізнавальний інтерес, сприяють розвитку в школярів уяви, уваги, мислення, мовлення і пам'яті. По-четверте, інтеграція у суспільстві пояснює необхідність інтеграції освіти. Сучасному суспільству потрібні висококваліфіковані, добре підготовлені спеціалісти. Для задоволення цієї потреби необхідна підготовка освічених, добре підготовлених фахівців, яку необхідно починати з молодших класів, чому і сприяє інтеграція в початковій школі. По-п'яте, інтеграція дає можливість самореалізації, самовираження, творчості вчителя, сприяє розкриттю здібностей. Інтеграція в навчанні передбачає, перш за все, суттєвий розвиток і поглиблення міжпредметних зв'язків, які є аналогом міжнаукових зв'язків, перехід від узгодження викладання різних предметів до глибокої їх взаємодії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні засади забезпечення інтеграції в освіті розглядали І. Бех, Н. Бібік, Н. Білик, Л. Варзацька, С. Гончаренко, І. Дичківська, О. Савченко та інші. Основні положення теорії міжпредметних зв'язків у процесі навчання були об'єктом дослідження О. Красовської (технології викладання освітньої галузі «Мистецтво»), С. Мельник (інтегрований урок як засіб формування загальнокультурної компетентності учнів основної школи), Л. Ніколенко (інтеграційний підхід у початковій освіті), М.-Т.Шоловій (інтегроване навчання в початковій школі: теоретичний аспект) та інші. Досвідом методики організації та проведення інтегрованих уроків поділилися Г. Лисенко, С. Романцов, Л. Руденко, Е. Печерська та інші.

Мета статті: окреслити особливості інтеграції у моделюванні уроків української мови у початковій школі.

Виклад основного матеріалу. Інтегрований підхід у початковій школі - це організація заняття, мета якого може бути досягнута лише при об'єднанні знань з різних предметів, спрямованого на розгляд і вирішення будь-якої міждисциплінарної проблеми, що дозволяє досягти цілісного, синтезованого сприйняття здобувачами освіти досліджуваного явища чи процесу, яке гармонійно поєднує в собі методи різних наук та має практичну значимість.

Педагогічна та методична технологія інтегрованих занять у початковій школі може бути різною, однак у будь-якому випадку необхідне їхнє конструювання з урахуванням закономірностей і принципів моделювання інтегрованого уроку у початковій школі

На основі аналізу результатів наукових досліджень [2; 3; 6; 10] визначаємо наступні закономірності ефективного інтегрованого уроку:

- підпорядкованість теми, мети, методів діяльності на уроці авторському задуму;
- поєднання змісту структурних компонентів тематичною лінією та методичними прийомами (основа уроку);
- єдність і цілісність етапів та компонентів уроку, що перебувають у логіко-структурній залежності;
- відповідність дидактичного матеріалу задуму: ланцюжок відомостей організований як «дане» і «нове» і відображає не тільки структурну, а й смислову єдність; пов'язаність структури досягається послідовно, але не виключає паралельного зв'язку (у першому випадку дотримується черговість дій, у другому - виконуються супутні завдання, відповідні іншій логічно включеній підтемі).

Принципи інтегрованого навчання забезпечують повною мірою досягнення головної мети інтегрованого навчання – розвиток мислення здобувачів освіти [7]. Наголосимо на таких принципах:

1. Синтезованість знань: цілісне, синтезоване, систематизоване сприйняття явищ і процесів, що вивчаються за тією чи іншою темою, сприяє розвитку широті, цілеспрямованості та активності мислення.
2. Поглибленість і розширеність змісту пізнавальної діяльності здобувачів освіти забезпечує проникнення в суть теми, що вивчається, сприяє розвитку глибини мислення.
3. Практична значимість теми. Обов'язкова реалізація результатів аналізу проблеми у якійсь практичній ситуації посилює практичну спрямованість навчання, що розвиває критичність мислення, здатність зіставляти теорію з практикою.
4. Альтернативність у прийнятті рішення.

Нові підходи до відомої ситуації, нестандартні способи вирішення проблеми, можливість вибору розв'язання проблеми сприяють розвитку гнучкості мислення, розвивають оригінальність мислення. Порівняльний аналіз рішень розвиває активність, критичність, організованість мислення.

На основі прагнення здійснювати інтелектуальний вибір дій, знаходити найкоротший шлях досягнення мети розвивається цілеспрямованість, раціональність, економія і екологія мислення.

5. Обґрунтованість прийняття рішення. Аргументованість вирішення проблеми розвиває доказовість мислення.

Інтегрований урок вимагає ретельного планування, тому що вчителю належить створити узагальнену картину з окремо взятої теми, що потребує певних інтелектуальних зусиль.

Моделювання інтегрованого уроку складається з трьох основних етапів [1; 6]:

I. *Підготовчий етап* – визначаються цілі та завдання уроку, що обґрунтовуються необхідністю інтеграції з іншими шкільними предметами. Діяльність вчителя полягає в узгодженні навчальних програм з предметів, обговоренні і формулюванні загальних понять, узгодженні часу їх вивчення, взаємних консультацій вчителів; визначенні підходів до вивчення одних й тих самих процесів, явищ, законів, теорій у різних курсах навчальних предметів початкової освіти; у здійсненні планування тематики та конспектів інтегрованих уроків.

Здобувачі освіти підбирають додаткову літературу, ілюстрації, аудіо- та відеоматеріали, готують презентації з конкретного питання цієї теми, виконують індивідуальні завдання.

II *Основний етап* – організація та проведення уроку у межах запропонованих типів (урок-гра, урок з елементами аналізу та зіставлення різних джерел інформації, урок-вирішення проблемних ситуацій, урок-роздум, урок-дискусія, урок-конференція, урок-презентація, урок-портрет, урок-екскурсія тощо).

III *Заключний етап* – учитель разом зі здобувачами освіти підбиває підсумки уроку, проектує питання подальшої самостійної роботи з вивченої теми, організовує обмін думками учасників щодо перспектив та можливостей проведення інтегрованих уроків.

Варто підкреслити, що роль вчителя на інтегрованому уроці змінюється, його головним завданням стає організація такого пізнавального процесу, у якому здобувачі освіти усвідомлюють взаємозв'язок всіх галузей знань, отриманих як на уроках предметів шкільного курсу, так і у результаті роботи з додатковими джерелами інформації.

Зазначимо, що у процесі моделювання інтегрованих уроків необхідно враховувати рівні інтеграції: внутрішньопрдметна – інтеграція понять всередині окремих навчальних предметів; міжпредметна – синтез фактів, понять, принципів тощо; транспредметна – синтез компонентів основного та додаткового змісту освіти.

Пропонуємо план інтегрованого уроку з української мови, образотворчого мистецтва, дизайну та технологій для початкової школи.

Клас: 2

Технологічна карта уроку.

Тема: Голосні літери та звуки. Створення та художнє оформлення лепбука на тему «Голосні літери та звуки».

Мета: Узагальнення та систематизація знань здобувачів початкової освіти з теми «Голосні літери та звуки»; виготовлення та художнє оформлення лепбука.

Очікувані результати:

Предметні: виокремлювати голосні звуки в словах, правильно позначати їх літерами; розрізняти голосні звуки та літери, що їх позначають; узагальнити всі знання про голосні звуки; закріплювати знання та вміння здобувачів освіти під час роботи з папером; закріплювати правила безпечної роботи з ножицями та клеєм; розвивати загальну та дрібну моторику; виховувати творчу активність, інтерес до мистецтва, акуратність у виконанні творчої роботи.

Особистісні: працювати над самооцінкою та адекватним розумінням причин успіху/неуспіху в навчальній діяльності; уміти формулювати і висловлювати власну думку; виявляти особисту зацікавленість у засвоєнні та розширенні знань і способів дій.

Метапредметні: *пізнавальні* УНД (робити висновки в результаті спільної роботи класу та вчителя; працювати з різними видами інформації та орієнтуватися в ній); *регулятивні* УНД (визначати та формулювати ціль діяльності на уроці; планувати свої дії відповідно до поставленого завдання; будувати алгоритми дій, контролювати свою діяльність у процесі виконання завдання); *комунікативні* УНД (формулювати висловлювання в усній формі, оформляти свої думки в усній формі з урахуванням мовної ситуації; висловлювати та обґрунтовувати власну точку зору; узгоджувати дії у прийнятті спільного рішення у командній діяльності).

Основні поняття: голосні звуки, лепбук, проєкт, правила роботи у групі, правила безпеки.

Ресурси: комп'ютер, проєктор мультимедійний.

Форми роботи: групова, фронтальна, індивідуальна.

Матеріали для вчителя та здобувачів освіти: для вчителя: презентація, для здобувачів освіти на учнівському столі: правила роботи у групі, алгоритм виготовлення лепбука, матеріали для виготовлення лепбука, листи самооцінки, шаблон для виготовлення лепбука, завдання для індивідуальної роботи.

Зміст кожного етапу уроку подаємо за схемою: *спрямування на розвиток і удосконалення компетентностей здобувачів початкової освіти; зміст роботи з української мови; зміст роботи з образотворчого мистецтва; зміст роботи з дизайну та технологій; діяльність педагога.*

Розглянемо зміст кожного етапу.

1. Організаційна частина (мотивація (самовизначення) до навчальної діяльності).

Спрямування на розвиток і удосконалення таких компетентностей здобувачів початкової освіти: цілеспрямованість, зосередженість, уважність.

Зміст роботи з української мови, з образотворчого мистецтва, дизайну та технологій на етапі організації уроку: Вітання з вчителем, перевірка свого робочого місця.

Відповідають на питання, обмінюються позитивними репліками.

Діяльність педагога: Вітається з дітьми, перевіряє їхню готовність до уроку, налаштовує на активну роботу.

2. Оголошення теми та завдань уроку.

Спрямовання на розвиток і удосконалення таких компетентностей здобувачів початкової освіти: комунікативні, прогностичні

Зміст роботи з української мови: Здобувачі освіти висловлюють припущення, уточнюють тему уроку «Тема уроку: Голосні звуки і літери, що їх позначають. Завдання на уроці: згадати все, що знаємо про голосні літери та звуки».

Зміст роботи з образотворчого мистецтва: Здобувачі освіти передбачають можливості власного «дизайнерського» оформлення лепбуку.

Зміст роботи з дизайну та технологій: Здобувачі освіти висловлюють думки щодо технології створення книжки «Лепбук» для дітей.

Діяльність педагога: організація бесіди, проведення розповіді.

3. Застосування та закріплення знань.

Спрямовання на розвиток і удосконалення таких компетентностей здобувачів початкової освіти: комунікативні, мовленнєві, лідерські, вміння обробляти і використовувати інформацію з різних джерел .

Зміст роботи з української мови: Відповіді на запитання: Назвіть ознаки голосних звуків. Скільки голосних звуків в українській мові? Скільки літер, що позначають голосні звуки? Якими літерами ми позначаємо голосні звуки? Назвіть літери, яким відповідають два звуки.

Зміст роботи з образотворчого мистецтва: Згадування інформації щодо розмальовок або знаходження їх в інтернеті.

Зміст роботи з дизайну та технологій: Відтворення правил складання книжечки – лепбуку.

Діяльність педагога: організація роботи з виконання вправ.

4. Індивідуальна робота.

Спрямовання на розвиток і удосконалення таких компетентностей здобувачів початкової освіти: асоціативно-образного мислення, прояву фантазії, уяви [5].

Зміст роботи з української мови: здобувачі освіти працюють з картою. Перевірка роботи зі слайду. На підготовлених аркушах здобувачі освіти перед потрібним словом ставлять цифри по порядку, читають записані слова. (Завдання: виберіть потрібне: (на слайді) «рілля», «сніжинки», «піраміда», «кінь», «маяк»; знайдіть слово, в якому всі голосні позначають м'якість приголосних; назвіть слово, в якому 4 склади; знайдіть слово, в якому не може бути переносу; знайдіть слово, в якому звуків більше, ніж букв; знайдіть слово, в якому звуків менше, ніж букв).

Зміст роботи з образотворчого мистецтва: Продумовування дизайну титульної сторінки і її оформлення: назва лепбуку, шрифт букв, колір обкладинки (першої сторінки), малюнки, які будуть асоціюватися зі словами, що є змістом лепбуку.

Зміст роботи з дизайну та технологій: побудова трафарету лепбуку.

Діяльність педагога: координація роботи з підбору матеріалів та визначення кольорової гами.

5. Виготовлення лепбуку.

Спрямування на розвиток і удосконалення таких компетентностей здобувачів початкової освіти: навичок самостійної роботи, творчої ініціативи, продуктивної творчої діяльності через створення ситуації успіху.

Зміст роботи з української мови: формулювання висловлювання за темою роботи на уроці, підбір слів, які будуть відображені в лепбуку, застосування слів з етикету взаємодії між здобувачами освіти та здобувачами освіти і вчителем («дякую за допомогу», «будь ласка», «дозвольте звернутися із запитанням» тощо).

Зміст роботи з образотворчого мистецтва: розмальовки (сюжетні, рослин, іграшок тощо) [4].

Зміст роботи з дизайну та технологій: правила роботи в групі та правила безпеки, робота з папером, конструювання лепбуку. Технологія виготовлення: вирізати кишеньки, склеїти основу, намалювати ескіз, розподілити інформацію, приклеїти кишеньки.

Діяльність педагога: спрямовує, спостерігає, надає допомогу здобувачам освіти.

6. Захист кожною командою своїх лепбуків

Спрямування на розвиток і удосконалення таких компетентностей здобувачів початкової освіти: грамотність мовлення, фонетична та фонологічна грамотність, лексична грамотність, поповнення активного словникового запасу здобувачів початкової освіти, уміння будувати текст, командна робота, соціальна згуртованість, виявлення ініціативи.

Зміст роботи з української мови: формулювання висловлювання, побудова тексту представлення індивідуального та групового з дотриманням норм української літературної мови.

Зміст роботи з образотворчого мистецтва: візуалізація та естетичність презентації.

Зміст роботи з дизайну та технологій: демонстрація лепбуку як технічного виробу, застосування ІКТ (за необхідності).

Діяльність педагога: слухає, узгоджує дії щодо порядку презентацій, допомагає здобувачам освіти формулювати усне висловлювання.

7. Рефлексія.

Спрямування на розвиток і удосконалення компетентностей здобувачів початкової освіти: співвіднесення завдання та результату навчальної діяльності, самоконтроль та самооцінка результатів дій, здійснення самооцінки діяльності та її результатів відповідно до визначених критеріїв, здатність брати на себе відповідальність.

Зміст роботи з предметів на цьому етапі є інтегрованим: розвиток усного мовлення та формулювання висловлювань, **застосування педагогічних прийомів «Приріст знань та досягнень», «Мікрофон»** (назвати 2 факти, продовживши

відповідні фрази, – «я не знав...», «тепер я знаю...»), робота над «Листом оцінки і самооцінки» (критерії, моя оцінка(+ або -), оцінка інших (+ або -) – «Я слухав (-ла), що кажуть інші...», «Я робив (-ла) висновки та запитував (-ла)...», «Я говорив (-ла), спокійно, тільки те, що стосується справи...», «Я виконав (-ла), роботу успішно», «Я допомагав (-ла), іншим...», «Я чітко виконував (-ла), свою роль».

Діяльність педагога: організовує роботу щодо «Листка самоконтролю» та «Листа оцінки і самооцінки», підводить підсумки.

Рефлексія – важливий етап уроку, під час якого відбувається самоаналіз роботи, систематизація знань та усвідомлення їхнього значення. Завдяки рефлексії процес навчання стає набагато цікавішим, легшим та ефективнішим як для здобувачів початкової освіти, так і для педагога [2].

Висновки. Інтеграція постає як природний взаємозв'язок наук, навчальних дисциплін, розділів і тем різних навчальних предметів на основі провідної ідеї та провідних положень. Врахування особистісних можливостей вчителя та реального потенціалу здобувача освіти дозволяє здійснити різноманітну варіацію інтегрування одного, двох, а іноді й трьох навчальних предметів. Взаємопов'язана діяльність вчителя та школярів на уроці сприяє створенню творчих ситуацій, які підвищують систему нового рівня інтегрованих знань. На інтегрованому уроці відбувається поєднання методів навчання різних навчальних предметів, реалізації яких допомагають засоби навчання. З позиції заданих цілей інтегрованого уроку визначаються його результати: підвищення рівня знань з предмета; зміна інтелектуальної діяльності; розвиток мови школярів, зумовлений взаємовпливом різних навчальних предметів; емоційний розвиток учнів, заснований на залученні дизайну і технологій, живопису, ліплення, літератури тощо; зростання пізнавального інтересу школярів, що виявляється у бажанні активної та самостійної роботи на уроці та у позаурочний час; включення школярів у творчу діяльність, результатом якої можуть бути їхні малюнки, панно, вироби, що відображають особистісне ставлення до тих чи інших явищ і процесів. Процес інтеграції - це перспективний крок на шляху до модернізації освіти, що веде до створення передумов у формуванні сучасного цілісного уявлення про довкілля.

Перспективами подальших досліджень може бути вивчення методів та засобів навчання, форм організації навчальної діяльності школярів, оскільки інтегрування знань передбачає детальне опрацювання всіх одиниць навчального матеріалу, що входять у тему визначеного уроку.

Література

1. Білик Н. І., Добряк І. В. *Сучасний урок: 50 способів порефлексувати* : електрон. навч.-метод. посіб. Полтава: ПОППО ім. М. В. Остроградського, 2021. 74 с.
2. Дичківська І. М. *Інноваційні педагогічні технології*. Київ: Академвидав. 2004. 218 с.
3. Котелянець Н. В. *Особливості інтегрованого навчання в початковій школі*. Упровадження сучасних технологій для реалізації завдань освітніх галузей НУШ: збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції 27 жовтня 2022 р. Кропивницький: ФОП Піскова М. А., 2023. С. 18 – 21.

4. Красовська О. О. *Технології викладання освітньої галузі «Мистецтво»*. Львів: Новий світ – 2000. 2020. 154 с.
5. Масол Л. *Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 1-2 класах на засадах компетентнісного підходу*. К.: Генеза, 2019. 208 с.
6. Мельник С.А. *Інтегрований урок як засіб формування загальнокультурної компетентності учнів основної школи* : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09. Харків, 2010. 23с
7. Ніколенко Л. Т. *Нова українська школа: інтеграційний підхід у початковій загальній освіті*. Початкова освіта. 2018. № 12. С. 5–7.
8. *Нова українська школа*. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkolacompressed.pdf>
9. *Про затвердження Державного стандарту початкової освіти* : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р.. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/87-2018-%D0%BF>
10. Товканець Г. В. Аксіологічна багатогранність змісту початкової освіти. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2021. Вип. 35. С. 185-192.
11. Товканець Г.В. Застосування активних методів на уроках мовно-літературної галузі в початкових класах. *Актуальні питання у сучасній науці* (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»): журнал. 2025. № 7(37) 2025. С. 1193 – 1202.
12. Шоловій М.-Т. І. Інтегроване навчання в початковій школі: теоретичний аспект. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 35. С. 186-189.

References:

1. Bilyk N. I., Dobriak I. V. (2021). *Suchasnyi urok: 50 sposobiv porefleksuvaty* [Modern lesson: 50 ways to reflect.]: elektron. metod. posib. Poltava: POIPPO im. M. V. Ostrohradskoho. [in Ukrainian].
2. Dychkivska I. M. (2004). *Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii* [Innovative pedagogical technologies]:[navch. posibn.] Kyiv: Akademydav [in Ukrainian].
3. Kotelianets N. V. (2023). *Osoblyvosti intehrovanoho navchannia v pochatkovii shkoli* [Features of integrated learning in primary school.]. Uprovadzhenia suchasnykh tekhnolohii dlia realizatsii zavdan osvitykhaluzei NUSH: zbirnyk materialiv I Vseukrainskoi naukovopraktychnoi internet-konferentsii 27 zhovtnia 2022 r. (pp 18 - 21). Kropyvnytskyi: FOP Piskova M. A. S. [in Ukrainian].
4. Krasovska O. O. (2020). *Tekhnolohii vykladannia osvithoi haluzi «Mystetstvo»* [Teaching technologies in the educational field «Art»].Lviv: Novyi svit – 2000... [in Ukrainian].
5. Masol L. (2019). *Navchalno-metodychnyi posibnyk «Nova ukrainska shkola: metodyka navchannia intehrovanoho kursu «Mystetstvo» u 1-2 klasakh na zasadakh komptentnysnoho pidkhdou* [Teaching and methodological manual «New Ukrainian School: teaching methods for the integrated course «Art» in grades 1-2 based on the competency-based approach]. K.: Heneza. [in Ukrainian].
6. Melnyk S.A. (2010). *Intehrovanyi urok yak zasib formuvannia zahalnokulturnoi kompetentnosti uchniv osnovnoi shkoly* [Integrated lesson as a means of forming general cultural competence of primary school students]: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.09. Kharkiv. [in Ukrainian].
7. Nikolenko L. T. (2018). *Nova ukrainska shkola: intehratiinyi pidkhd u pochatkovii zahalnyi osviti* [New Ukrainian School: An Integration Approach in Primary General Education]. Pochatkova osvita, 12, 5–7. [in Ukrainian].
8. *Nova ukrainska shkola. Kontseptualni zasady reformuvannia serednoi shkoly* (2018). [New Ukrainian School. Conceptual Principles of Secondary School Refor] (2018). Retrieved from: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkolacompressed.pdf> [Ukr]
9. *Pro zatverdzhennia Derzhavnogo standartu pochatkovoї osvity* (2018). [On approval of the State Standard of Primary Education:] : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 21 liutoho 2018 r.. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/go/87-2018-%D0%BF> [in Ukrainian].

10. Tovkanets H. V. (2021). Aksiologichna bahatohrannist zmistu pochatkovoї osvity. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriiia pedahohichna*. Vyp. 35. S. 185-192. [in Ukrainian].
11. Tovkanets H.V. (2025). Zastosuvannia aktyvnykh metodiv na urokakh movno-literaturnoi haluzi v pochatkovykh klasakh [The use of active methods in language and literature lessons in primary grades.]. *Aktualni pytannia u suchasni nautsi* (Seriiia «Pedahohika», Seriiia «Pravo», Seriiia Ekonomika», Seriiia «Derzhavne upravlinnia», Seriiia «Tekhnika», Seriiia «Istoriia ta arkheolohiia»)): zhurnal, 7 (37), 1193 – 1202 [in Ukrainian].
12. Sholovii M.-T. I. (2021). Intehrovane navchannia v pochatkovii shkoli: teoretychnyi aspekt [Integrated learning in primary school: theoretical aspect]. *Innovatsiina pedahohika*, 35,186-189.[in Ukrainian].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>